

Ajánló

Az Európai Unió tagországainak rendőrségei I. Nemzetközi tudományos konferencia. 2008. május 6. (Szerk. Valcsicsák Imre.) Bp. Magyar Rendészet-tudományi Társaság Társadalomtudományi Tagozata - RTF Társadalomtudományi Tanszéke, 2009. 84 oldal.

Jelen kötet a 2008 tavaszán megrendezett nemzetközi konferencián elhangzott előadások – többnyire szerkesztett – szövegeit teszi közzé, amelyekhez külső forrásokat is felhasználtak a kiadvány létrehozói.

A könyv – amely a Rendőrtisztai Főiskolán oktatott „Nemzetközi összehasonlító szervezeten” című tantárgyhoz kapcsolódik – tizenkét európai rendőrség szervezetét állítja középpontba.

Karl Handler az osztrák, Wolfgang Geierhos a német rendőrség szervezetét, működését mutatja be. Salgó László írása a holland rendőrségről személyes visszaemlékezést is tartalmaz. Finszter Géza tanulmánya – címe szerint – a francia rendőrségről szól, ugyanakkor európai kitekintést is nyújt. Erick Melnis a lett rendőrség működéséről számol be, külön kitérve az ország bünyügyi helyzetére. Ioan Bente a román rendőrség tevékenységéről ad összefoglalást. Krémer Ferenc tanulmánya a belga rendőrségi reform sajátosságait elemzi. Josef Balga írása a szlovák rendőrség munkáját, a rendőri állomány egyenruháját, rangjelzéseit mutatja be. Iris Cerar és Petra Rebernak a szlovén rendőrségről ad áttekintést. Ivana Stachova dolgozata a Cseh Köztársaság rendőri szervezetét állítja az olvasó elé. A máltai, illetve a svéd rendőrségről olyan anyagok találhatók a kötetben, amelyek külső források alapján készültek.

A kötetet szerkesztő Valcsicsák Imre szerint az RTF Társadalomtudományi Tanszéke egy újabb kötet megjelentetésével kívánja teljessé tenni az európai rendőrségi szervezetek bemutatását.

A gyanú árnyékában. Kritikai elemzés a hatékony védelemhez való jog érvényesüléséről. Bp. Magyar Helsinki Bizottság, 2009. 80 oldal.

A védelemhez való jogot számos nemzetközi dokumentum és az Alkotmány is garantálja, ezért a jogállamiság szempontjából kulcsfontosságú annak minél hatékonyabb érvényesülése.

A kiadványban található tanulmány – amely átfogó képet kíván nyújtani a vonatkozó szabályozásról, és arról, hogy a gyakorlattal kapcsolatban milyen hiányosságok fogalmazhatók meg – egy kilenc országot érintő nemzetközi kutatás keretében készült; voltaképpen a magyar országjelentés magyarra fordított és némileg átszerkesztett változata.

A kutatás során 152 lezárt büntetőügy aktáinak elemzésére került sor egy előzetesen összeállított kérdőív alapján, továbbá a gyakorló szakemberek – ügyvédek, bírák, ügyészek, rendőrök – véleményét is kikérdezték a témáról. A jelentés első változatát 2009 áprilisában egy szakmai konferencián vitatták meg.

A tanulmány szerzői – Iván Júlia, Kádár András Kristóf, Moldova Zsófia, Novoszádek Nóra és Tóth Balázs – szerint a szabályozás szintjén a magyar büntetőeljárás rendszer túlnyomórészt garantálja azokat a jogokat, amelyek kulcsfontosságúak a védelem hatékonysága szempontjából, azonban a gyakorlat szintjén számos hiányosság, megoldandó kérdés merül fel. Csak a legfontosabbakat kiemelve: a hatékony védelem kérdésének különösen problematikus aspektusa hazánkban a kirendelt védői tevékenység minősége, és az előzetes letartóztatás elrendelésével kapcsolatos bírói gyakorlat is súlyosan aggályos.

A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve. Főszerk. Borbíró Andrea. Bp. Országos Bűnmegelőzési Bizottság, 2009. – I. kötet. Szerk. Borbíró Andrea, Kerezi Klára. 462 oldal; II. kötet. Szerk. Kiss Anna, Velez Edit, Garami Lajos. 359. oldal.

A kétkötetes tankönyv a „Társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása” című kiemelt projekt (TÁMOP 5.6.2.) keretében készült.

A két kötet tanulmányai egységes szemléletet képviselnek, de eltérő megvilágításba helyezik a jelenlegi kriminálpolitika szakterületeit. A tankönyvben avatott elméleti és gyakorlati szakemberek mutatják be a társadalmi bűnmegelőzés, ezen belül a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, az áldozatsegítés és a bűnelkövetők reintegrációja legújabb kutatási eredményeit elméleti jellegű tanulmányok és a mindennapi gyakorlati tapasztalatokat bemutató pragmatikus megközelítésű írások révén.

Jelen ismertető a II. kötet „Bűnelkövetők reintegrációja” című anyag részére fókuszál, amelyet Velez Edit és Garami Lajos szerkesztett. „A Közösségi büntetések és pártfogó felügyelet” című fejezetet követően külön fejezet foglalkozik a fogvatartottak reintegrációjával. Ebben a fejezetben – Garami Lajos, Ruzsonyi Péter, Kistrétné Kiss Mónika és Fliegauf Gergely jóvoltából – olvashatunk az elítéltek klasszifikációjáról, a kriminálpedagógia és a reintegráció összefüggéseiről, a bv. intézetekben alkalmazható diagnosztikus és terápiás pszichológiai módszerekről, valamint a börtönbeli erőszak jellemzőiről és dinamikájáról, illetve a konfliktuskezelés tárgyalásos módszereinek alkalmazásáról.

A rendkívül tartalmas, hasznos kiadvány az OBmB honlapján – <http://www.bunmegelozes.hu> – is elérhető.

OKRI Szemle. Szerk. Virág György. Bp. Országos Kriminológiai Intézet, 2009. 209 oldal.

Az OKRI fennállásának 50. évfordulója alkalmából megjelent kiadvány előszavában Virág György, az Intézet igazgatója tekint vissza az OKRI létrehozásának körülményeire.

A kötet tíz, rendkívül változatos témájú tanulmányt tartalmaz – három fejezetbe rendezve.

A „Jogalkalmazói Fórum” című fejezet első tanulmánya – melynek Szikinger István a szerzője – a biztonság és a szabadságjogok összefüggéseit elemzi. Fleck Zoltán dolgozata a bírósági szervezet hatékonyságának kérdéseivel foglalkozik. Vókó György tanulmánya a fogvatartottakkal való bánásmód törvényességét vizsgálja – többek között – a magyarországi CPT-vizsgálatok és a fogvatartotti panaszok alapján.

A kötet „Nyitott Műhely” című fejezete Diós Erzsébet dolgozatával kezdődik, amely a hazai bankcsődök és bankárpererek tanulságait vonja le. Rainer M. János írása a Nagy Imre-perre tekint vissza – ötven év távlatából. Stumpf István tanulmánya a társadalomszervezés versengő paradigmáit, a piac dominanciáját hirdető, illetve az államközpontú modellt hasonlítja össze. Sándor Judit dolgozata az orvosbiológia területén érvényesülő emberi jogok kérdéskörét tárgyalja.

A „Kriminológus Iskola” című fejezet első tanulmánya – amelynek Lévay Miklós a szerzője – az Amerikai Egyesült Államok fiatalokúakra vonatkozó büntető igazságszolgáltatásának alakulását mutatja be. Korinek László dolgozata a kriminológiai kutatási módszereit tekinti át. Vavró István tanulmánya az első bűntényesek és a büntetett előéletűek bűnözésének szerkezetét elemzi.

Rendészeti ismeretek a kábítószer-problémával kapcsolatban. Szerk. Rác József. Bp. Nemzeti Kábítószerügyi Koordinációs Bizottság – Országos Bűnmegelőzési Bizottság, 2009. 549 oldal.

A kábítószer-problémával kapcsolatos rendészeti ismereteket átadó tanácskönyv olyan hiánypótló összefoglalás, amely együttesen tartalmazza a kábítószer-bűnözés, a megelőzés, az egészségügyi kezelés, a reintegráció tárgyköréhez kapcsolódó szakmai ismereteket, intézményi tapasztalatokat, és nem egy témában az őszinte szakértői véleményeket is. A kötet alapvető feladata, hogy azok, akik rendészeti képzésben részt vesznek, megismerjék a munkájuk ellátása szempontjából nélkülözhetetlen szakmai alap- és speciális ismereteket.

A tíz fejezetből álló kötet tartalmát az Ajánló szűk keretei között nem tudjuk ismertetni, egyedül Huszár László tanulmányát emeljük ki, amely a börtönökben tapasztalható kábítószer-problémáról szól. A szerző először nemzetközi adatokkal támasztja alá a probléma súlyát, majd a sajátos börtöndrogokat (dobi, legális gyógyszerek stb.) ismerteti. Ezt követően részletesen elemzi a börtönbeli kábítószer-használattal kapcsolatos hazai adatokat. Végül a helyzet kezelésére tett intézkedéseket taglalja. Összefoglalóan megállapítja, hogy a forráshiány, a jogi szabályozottság ellentmondásai ellenére a büntetés-végrehajtás – minden lehetséges belső tartalékanak felhasználásával, illetve különböző kormányzati és egyéb partner, civil szervezetek közreműködésével – törekszik eleget tenni a törvényesség betartásának és a szakmai követelményeknek egyaránt, az európai börtön szabályokra és ajánlásokra is figyelemmel.

A kiadvány az OBmB honlapján – <http://www.bunmegelozes.hu> – is elérhető.

Vókó György: Büntetőjogi rehabilitáció és a bűnügyi nyilvántartás. Monográfia. Bp. Ügyészek Országos Egyesülete, 2009. 249 oldal.

Ki tekinthető büntetlen előéletűnek?; Hogyan lehetséges szabadulni a büntettség bélyegéről?; Az elítéltek milyen feltételek mellett, mi alapján, és milyen módon mentesülhetnek a büntetett élethez fűződő hátrányok alól?; Ki kaphat tiszta hatósági erkölcsi bizonyítványt?; Teljeskörű-e a büntetéshez fűződő hátrányok alóli mentesülés? – ezekre és az ehhez hasonló kérdésekre ad választ a kiadvány, amely a jog egy olyan fontos részterületét állítja középpontba, amellyel eddig nemigen foglalkoztak.

Kötet tartalma három részre, tíz fejezetre oszlik. Az első rész fejezetei a mentesülés – régi elnevezésével: a rehabilitáció – fogalmát, hatályát, fajtáit (törvényi, bírósági, előzetes mentesítés stb.) tekintik át. Az egyik anyagrészt – a nyolcadik fejezet – a fiatalokéknak a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésére is kitér. A második rész a kegyelmi mentesítés szabályait írja le. A harmadik rész – a bűnügyi nyilvántartás – amely a rehabilitáció kérdéseitől elválaszthatatlan – szerepét, történetét, hatályos szabályozását mutatja be. (Fontos, hogy az illetékes szervek tudomást szerezzenek az elkövetővel szemben hozott büntető határozatokról, ugyanakkor biztosítani kell azt is, hogy az elítélés ne jelentsen egész életre szóló megbélyegzést. Mindezeket a bűnügyi nyilvántartási tevékenység biztosítja.)

A szerző, Vókó György a történeti szempontok érvényesítésén túl a nemzetközi elvárások szempontrendszerét is figyelembe vette könyve megírásakor.

Mivel a kiadvány a téma elméleti és gyakorlati aspektusait egyaránt kifejti – s mivel a tanulhatóság didaktikai követelményeire tekintettel készült –, így a különböző jogalkalmazó szakemberek, az oktatók és a hallgatók számára egyaránt hasznosítható ismereteket nyújt.

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)